

ŽELEZO (FERRUM)

- ✦ Železo je potřeba doplňovat v těhotenství jak kvůli zvýšené potřebě ženy, tak kvůli miminku
- ✦ Miminko nejvíc železa získá **ze stravy** maminky a **dotepáním pupečníku** po porodu!
- ✦ Miminko potřebuje 8mg denně, což je obrovské množství (dospělý potřebuje 12-18 mg denně)
- ✦ Těhotná žena by měla přijímat 30 mg železa denně
- ✦ Proto se doporučuje začít příkrmy od 6. - 7. měsíce věku dítěte, i když je železo obsaženo v mateřském mléce.
- ✦ Nedostatek železa je rizikový pro věk 12 - 18 měsíců

- ✦ Doporučení jednodruhového zeleninového příkrmu není ideální volba.
- ✦ Nedostatek železa může způsobit: chudokrevnost (anémii), dušnost, nechut k jídlu, tvorbu modřin, únavu, zbrzdit růst, mít negativní vliv na inteligenci,...
- ✦ Dají se dělat testy na případný nedostatek železa.
- ✦ Železo se dělí na hemové (z masa a vnitřností) a nehemové (obilniny, žloutek,...).
- ✦ Vstřebatelnost nehemového železa je podporována přítomností hemového železa, vit. C (je vhodné doplňovat hlavně čerstvou zeleninu).
- ✦ Vstřebatelnost železa snižuje vápník (mléčné výrobky, např. jogurty a tvarohy, jíst samostatně, ne se zdroji železa. Dát si třeba chleba s máslem je OK.).
- ✦ Kojení po příkrmu není problém.

Podrobněji na další stránce:

ŽELEZO (FERRUM)

✦ Proč je to železo tak důležité?

Železo je nosič kyslíku z plic do krve a do všech orgánů. V těhotenství takto zásobuje matka kyslíkem své miminko v bříšku. Zároveň matka dodává miminku železo na min. první 4 měsíce jeho života po narození. Po 4. měsíci si již bude miminko schopné vytvářet železo samo. Důležitý je vysoký příjem železa hlavně na konci těhotenství, kdy miminko je velké a spotřeba železa roste.

Hladina železa je možná twstovat a pokud máte nad 12 g/dl, je v těle železa dostatek. Pokud je ho pod 12 g/dl, je nutné řešit vyšší příjem železa.

Tělo spotřebuje na svůj provoz 1-2 mg železa denně.

Vstřebatelnost železa ze stravy je pouze 10 - 15%.

Vyšší příjem železa je nutný nejen v těhotenství, ale i při menstruaci a kojení. Dále také po úrazech, po operacích a po porodu. Vyšší spotřebu mají fyzicky pracující a sportující lidé.

✦ Hemové vs. nehemové železo a vstřebatelnost?

Hemové železo je obsaženo v mase a vnitřnostech a toto železo je pro tělo lépe vstřebatelné. Tímto jsou znevýhodněné vegetariánky a je potřeba si dobře přisun a vstřebatelnost železa ohlídat.

Nehemové železo (hůř vstřebatelné) je obsaženo v zelenině, luštěninách a obilovinách. V těchto potravinách je možné vstřebatelnost železa zvýšit vitamínem C (ovoce, ovocná šťáva, např. citrónová šťáva v salátu nebo ovoce v ovesné kaši), nebo v kombinaci s hemovým železem, takže např. kombinace s masem (např. chleba se šunkou nebo paštikou, ideálně domácí).

Není vhodné miminkům/batolatům dávat průmyslově zpracované výrobky, ale doma vyrobená paštika nebo šunka (bez přidaných rychlících solí), je ideální.

ŽELEZO (FERRUM)

✦ Nevhodné potraviny blokující vstřebatelnost železa

TYTO POTRAVINY NEKOMBINUJTE S POTRAVINAMI OBSAHUJÍCÍMI ŽELEZO

Mléčné výrobky:

mléko

jogurty

tvarohy

V nápojích:

káva

černý čaj

červené víno

Potraviny podporující vstřebatelnost železa:

TYTO POTRAVINY **KOMBINUJTE** S POTRAVINAMI OBSAHUJÍCÍMI ŽELEZO

Vitamin C: citrón, kysané zelí, rakytník, červená paprika, okurky, řapíkatý celer, špenát, brokolice,...

Kyselina octová (ocet) - ideální na saláty.

Kysané mléčné výrobky - narozdíl od nekysaných mléčných potravin jsou kysané varianty zdraví prospěšné.

ŽELEZO (FERRUM)

✦ Jaké potraviny obsahují železo na 100g?

Maso

hovězí (2,7 mg)
plody moře (28 mg)
krůtí bílé (1,3 mg)
krůtí tmavé (2,3 mg)

Vnitřnosti

játra (hovězí 6,5 mg)
ledviny
srdce

Luštěniny:

čočka (6,6 mg)
sója
kidney fazole
cizrna (6,2 mg)
fialové fazole
zelený hrášek

Zelenina - tepelně upravená:

brambory
špenát (3,6 mg)
brokolice
kadeřávek
červená řepa

Ořechy:

mandle
kešu

Obilniny:

Ovesné vločky

Semínka:

dýňová semínky (4,2 mg)
quinoa (1,49 mg)

Ovoce:

meruňky
švestky
rozinky

Další:

tahini pasta
chlorella (67,5 mg)

Ořechy a semena je vhodné předem namočit.

Chlorellu užívejte jen v nejvyšší kvalitě (pokud chcete víc info, napište mi).

A JAKÁ DALŠÍ TÉMATA VÁS ČEKAJÍ?

- ✦ **Nevolnosti**
- ✦ **Únava**
- ✦ **Kyselina listová**
- ✦ **Vitamíny**
- ✦ **Kravske mléko (a pak třeba kozí)**
- ✦ **Co si připravit do porodnice**
- ✦ **Jak se nachystat domov na návrat z porodnice s miminkem**
- ✦ **....a mnoho dalších....**